YNE 5 MYNGE.

Ѳgxii oronuudai proletaarinar, negedegti

BURIAAD-MONGOL YNEN

Byxexolboonoi Kommniis (bolьsevig) Paartiin Buriaad-Mongol Moŋgin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba Profsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriin oorgan

№ 103 (2136)
1937 onoi MAIN
8

14-xi ZILEE GARNA.
Ulaan-Yde ◈ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

BK (b)P-iin Centraalin Komiteed —„Praavdada"

Bolьşeviig paartiin daişalxii oorgan, marksiizm—leniniizmiin xeregei tyløø eselte susaltagyi temeselşe, bolьşeviig tradiicii ynen şadalaaraa xamagaalagşa—„Praavdada"—tereenei xorin taban zilein oi gyisehen yder bolьşeviig amarşalalga.

Leeninei „Praavdiin" istoori bolbol bolьşeviizmiin istooritoi nigta xolbootoi baina. 1912 ondo revoliyycen xydeløønei urgan badaralgiin dolgin dunda garhan „Praavda" bolbol bolьşeviizm ba xydelmerişen angiin xysii negedxexiin tyløø, proletaariin diktatuuriin ilaltiin ba socialiizmiin ilaltiin tyløø temeselde ton jixexen yyrge bytøøhen baina.

„Praavda" bolbol paartin ba paartin bişe bolьşeviiguud oloniitii negedxen zagsaaza, tedenei ba manai Exe oronoi byxii azalşanai bolьşeviizmii şudalaxa jabadalda tuhalaza, aradai daisadtai temesexe temeselei zamaar xytelberilen zoloodozo,—socialiizmiin ilaltiin tyløø Maarks—Eengles—Leeninei tugii deere yrgeze jabaxa baina geze BK (b) Paartiin Centraalin Komiteed naidana.

BK (b) Paartiin Centraalin Komiteed.

BOLZOR SOONЬ, HAINAAR TARIXA

Manai respyyblike soo xabarai tarilga exilheer arbaad garan xonog yngerøø. Tiixe zuuraa, tarilgiin xydelmeriin teempe ton xangaltagyi baina. Main 5 ai yderei medeegeer manai respyyblike 110986 gektaar tariza, tysebøø 23,2 proceent dyyrgebe. Hyylşiin taban xonog dotoroo tarilgiin teempe 11,9 proceent nemee.

Tarilgiin xydelmeri jaaxadaa iigeze udaarnab? Ene bolbol ɵhol hanaa amar ba hazluur nobşo huuza baihanai gem. „Sag erte, haisa dulaarxii xylieexe" geze, tarilgaa xoişo tataxa jabadal mynøø xyrter yrgelzelhøør. Ulaan-Ydiin ba Xiaagtiin aimagai zarim kolxoozuud haja boltor tarilgadaa garaadyi huugaa. Nelieed olon kolxoozuudai tyryylegşener ba brigadiirnar tarilgada belen bişe ba øøhedøø muugaar xydelmerileze baihanaa daidalxa hanaatai „sag xyiten", „gazar haisa gedeedyi" g. m. „şaltag" barina. Ynendøø tiime bişe, xarin sag dulaaxan. Mynøø jyyn dutanab gexede: tarilgiin xydelmerii hainaar emxidxexe şadabari ba pooli deere operatiiv bodoto xytelberi ygexe jabadal dutuu baina.

Agiin ba Tarbagatain aimagai zarim kolxoozuud ertiin tarilga dyyrgebe. Zakaaminai aimag byxii tarilgiin tysebøø 73,9 proceent gyisedxøø. Nelieed olonxi aimaguudta edeen şingieer, tarilgaa tyrgen teempeer jabuulxa arga xysen gyised bii geeşe. Aimkoomuud ba Aimgyisedkoomuudai zygbøø tarilgiin xydelmerii operatiivnaar xytelberilze şadaxagyi ba tariaalan deere xynyydii, maşiina traaktornuudii ba mori unaagaa zybøør xeregleze şadaxagyi baihanai gemeer olonxi aimaguudta tarilga udaaraa. Tarilgiin jabasa tuxai medee xaraad yzexede zergelze huuhan aimaguud aad, ton adalixan ysloovitai baihan aad, ɵndo-ondoogoor tariza baina.

Olonxi MTS-yydei traaktorai paarknuud xangaltagyi muugaar xydelmerilne. Traaktornuud zahabari mutai baihan işarhaa yrgelze ebderze, xydelmeri haataza baihan tuxai Xoriiin, Selengiin, M-Şiberei, Ulaan-Ydiin ba bişeş aimaguudhaa yder byri bişeze baina. Traaktornuud zapaas xeregsel dutamag. Hyni xydelmerilxe gexedee laampoçka gerel ygei. Olonxi aimaguudta tarilga bolosogyi aalixanaar jabaxa baihanai gol şaltagaan bolbol maşiina-traaktorai paark muugaar xydelmerilhen deerehee bolno.

Nelieed olon traktoriistnuud staxaanovşalan, hainaar xydelmerilxii xyseze, ynen zorigooroo oroldono. Xezengiin MTS-ei traktoriist nyxer Buda Erdeniin gedeg 10 gektaar tarixa noormotoi aad, 15-16 gektaar, ton hain şanartaigaar tarina. Myn MTS-ei traktoriistnuud Komaroov, Miasnikoov ba busad myn iime hainaar xydelmerilne. Gexe zuuraa, ton muugaar xydelmerilze, prostoi xeze, tarilga xoişo tataza baihan uşarnuud olon. Xoriiin aimagai, Aşangiin somonoi „Internacionaal" kolxoozoi traktoriist Cerendorziin gedeg main 1-2-3 ydernyydte xydelmeriee zogsoogood, Xoriiin aimagai ceentr deegyyr zaiza jababa. Myn kolxoozoi geşyyn Rabdanai gedeg tarilgahaa zugadaza, aimagai ceentr jireed zaiza jabana.

„Internacionaal" kolxoozoi zarim yreheniinь Xori deere, zarimanь yşøø Ulaan-Ydiin elivaator deere xebteze baina. Kolxoozniguudai dunda azalai discepliine ton hula. Xydelmeriiin emxidxel aixabtar muu. Iime faaktnuud bişe bişeş kolxoozuudta yzegdeze baina.

Sag bolzor yngerze jabana. Mynøø tarilgiin xydelmeriii nege yders, nege çaasş xoişoluulxa jabadal bolbol urgaa doosoluulxiin yydxel geeşe geze medexe xeregtei. Tariaalan deere azal xydelmeriee emxitei bolgozo, maşiina traaktor ba mori unaagaa zybøør xeregleze, tarilga oiriin xeden yderynydte dyyrgexe şuxala. Zygøør tarilgiin xydelmeride gansal teempe namnaad, şanar tuxai anxarxagyi jabadaltai eris temesexe xeregtei.

Paartin organizaacanuud tarilgahaa bejee xolodxood, eneeniii gansal gazarai zargaanda toxood huuza baihanь tarilgaar xoino jabahan aimaguudai baidal deerehee eli xaragdana. Paartin organizaacanuud eneen hees xoişo xydøø azalai asuudalnuudta ylemze jixexen anxaral tabiza baixa johotoi gehen nyxer Staalinai zaabariii martaza bolxogyi. Poliitikan oilguulaltiin xydelmeri jabuulza, kolxoozuudai tariaalan deere staxaanovtanai xydeløøn ba socialiis myriisøø yrgenøør delgeryylxe.

„Praavdiin" redaakcada

Nyxer MEEXLISTE

Byxii redaakcan kolektiivta

Leeninei Komsomooloi Centraalin Komiteed bolbol xorin taban zileinь aldarta oi gyisehen yder „Praavdii" amarşalana.

Azalşan xyn tyrelteneі voozdinar—Leenin ba Staalinaar baiguulagdahan „Praavda" bolbol komuniizmiin ideein tugii ynen şudarguu barigşa, BK (b) P-iin byxii daisadtai xair nairgyi temesegşe, oloniitiin daişalaxii emxilegşe ba dyle badarama tribyyn baihan ba baixaş baina.

„Praavda" bolbol komuniizmiin xeregte xydelmeriiexe de de ideiji, manai paartida ba socialiis Exe orondoo ynen bejee sym ygexe jabadalii, internacionaaliin ujalgadaa ynen baixa jabadalii, faşiizmda ba socializmiin byxii daisadta duragyitexe jabadalii zaluuşuudai ojuun mederelde eselte susaltagyi şingeen oruulna.

„Praavda" bolbol baatarlig ba erelxeg zorigoi, ynen sexe ba hain sedьxelei zişeenyydei esesegyi propagandiist myn.

„Praavda" bolbol xuuşan kapitaliis baidalai ylegdelde esergyy xair nairgyi emesegşe myn.

Byxii soveed arad, byxii soveed zaluuşuud „Praavdada" ton inag xaluunaar duraldag baina.

Leenin—Staalinai paartiin daişalaxii gazeeta bolxo „Praavda" mandatugai!

Komsomooloi Centraalin Komiteed.

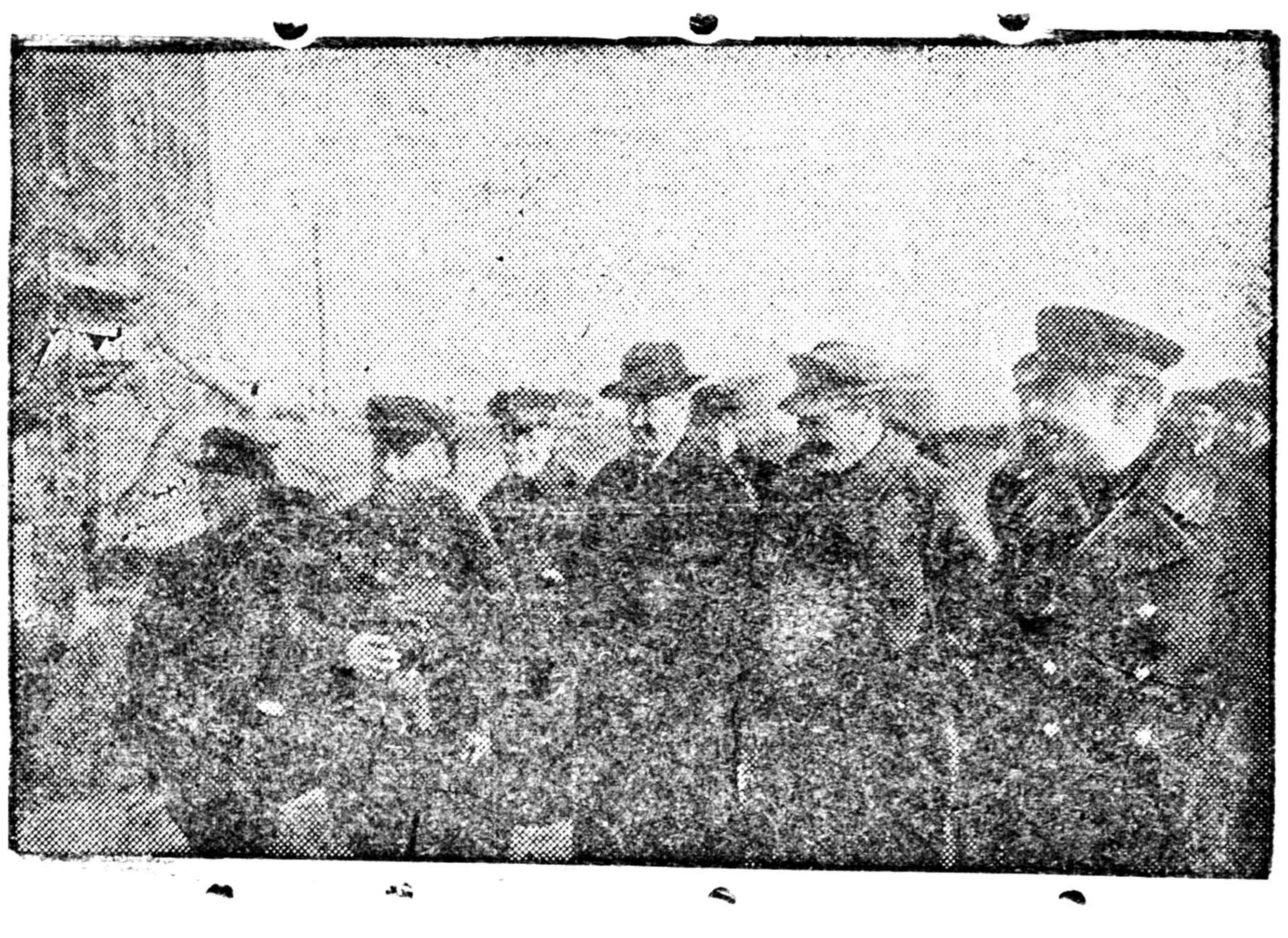

Nyxed Staalin, Moolotov, Voroşiilov ba Jezoov Voolga—Moskvaa kanaalii apreeliin 22-to yzehen baigaa.

Zurag deere: Staalin, Molotov, Voroşiilov, Jezoov, kanaalai baiguulgiin axalagşa inzeneer Zyyk ba busad № 3 şlyyzei xazuuda baina. (Sojuuzfoto).

Raazumov kolxooz tarilgadaa jaaranagyi

Xiaagta. Yystь-Xiaagtiin somonoi kolxoozuud, xediiş dulaan baixadanь xabarai tarilgiin xydelmerii şangadxaxa tuxai anxarnagyi.

Zişeelxede: Raazumovai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Moroozov), oroohoto tariaa 750 gektaar tarixa johotoi aad, mynøø xyrter kolxoozniguudanь pooli deeree gargaadyi. Myn tereşelen traaktorai brigaaduud azaldaa jaaranagyi. Mynøø yjede araixan 25 gektaar xaxalhan ba 71 gektaar bornoilogdohon baina.

Pooliiin staan xysed zahagdaagyi. Xamtiin baira ba stoloovo soonь şoroi şoxoi dyyrşehen, boloşogyi muuxai baina.

Tere somonoi Ylьjaanovai neremzete kolxooz (tyryylegşenь N. S. Zaruubin) bolbol 696 gektaar oroohoto tariaa tarixa tysebtei. Ene kolxooz mynøø zilei tarilgii, sym seejelxeer tariza dyyrgexee baina. Tus kolxooz pooliin kylьtyyrne staantai.

Myn kolxoozoi traaktorai brigaadiin traaktornuud tyryyşeer jixe muu xydelmeriledeg baiba. Xiaagtiin MTS-ei mixaanig Baardin gegşe jireed jamarş zahabari ygengyigøør arilahan baina. Ene brigaadiin brigadiir Dimiitri Zaruubin gegşe øørøø zahaza mynøø traaktornuudanь erxiimeer xydelmerilene. **Ceb Zim.**

Nyxed V. V. Jaarcevta ba I. D. Syroviickide xaira olgoxo tuxai

S S S R-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai togtool

S S S R Xolboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

Zasagai daabariii zişeete hainaar dyyrgehenei tyløø oorden xaira olgoxo:

Gyrenei amagalaniii saxilgiin kapitaan—nyxer V. V. Jaarcevta Leeninei oorden.

Gyrenei amagalaniii saxilgiin baga lejtenaant—nyxer I. D. Syroviickide Ulaan Odonoi oorden.

S S S R-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe **M. Kaliinin**

S S S R-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь **I. Akuulov.**

Moskvaa, Kreemlь,
1937 onoi main 5.

ISPAANIDAXI GRAŽDAAN DAINAI BAIDAL

Dainai froontnuud deere

Biskaajiin froont. TASS-ai speciaalin korespondeentiin Bilьbaao goorodhoo medeesexenь, main xojorto Biskaajiin froontdo respyyblikiin seregyyd yimyyleeşenei dobtolgii zogsoozo, byxii froont deere xeden şine koontrataakanuudii xehen baina. Bermeeo rajoondo (Bilьbaao goorodhoo zyyn xoino) daisadaa tyrixe zuuraa, tedenei 400 ylyytei aluulhan soldaaduudii sugluulza abhan baina. Tedenei olonxinь itaaliiin „Çoor naja strelaa" brigaadiin soldaaduud gene. Gadana, respyyblikiinxin seregei xeregselei zyilnyydii aşaalhan aşanai 7 maşiina buliaahan ba olon xyniii pleende abhan baina. Lyrangoo seektorte yimyyleeşen byxii xysøø erşeleed respyyblikiinxinei poziicii daxin aşaakalxiin hedelge gargabaş, gederge soxiuulhan baina.

Main 3-da respyyblikiinxin Bermeeo ba Myndaaka xojoroi xooroodoxi xyyrgii tehelehen baina. Yimyyleeşen, Bermeeodo respyyblikiinxinde xyrieelegdeed baihan seregyydtee San Sebastьjaanhaa bexizyylgiin seregii uhan zamaar elьgeexiin hedelge gargaba. Yimyyleeşenei syyd nenyydii zasagai batareinuud tergedyylhen baina. Itaaliiin Bermeeo rajoondo baihan seregyydei baidal byri muudazal baina. Respyyblikiinxin uragşaa dabşihan zandaa. Yimyyleeşenei samolioduud respyyblikiin seregyydei poziicii xysetei gee boombodozo baina. Ene boombodolgo Bermeeo ba Amoribijeenta seektornyydte ilangajaa xysetei baigaa. Yimyyleeşenei 60 samolioduud xeden zuugaad boombo xajahan baina.

Santandeeriin froont. TASS-ai korespondeentiin Bilьbaao goorodhoo medeesehenei johoor, Briidaa seektorte (Byrtiiosahaa baruun xoino) respyyblikiin seregyyd şuha ad arma baildaa xeze, yimyyleeşenei bexizyylhen poziicii ezelbe.

Astuuriiin froont. Astuuriiin xadiin xydelmerişed xargiigaar jabahan faşiis seregei xehegyydii ba aşaaji (oboozii) yxer buugaar ba pylimioodoor buudaba. Respyyblikiinxinei tala oruu yimyyleeşenei tyges zebsegtei byleg soldaaduud orohon baina.

Main 2 yderei 18 çaas 30 minuutada respyyblikiin aviaaca Leon goorodoi vokzaalii boombodobo. Gadana respyyblikiin samolioduud Sigyeensiin vokzaalii boombodoo. Eneenhee bolzo vokzaaldanь tyimer bolhon baina.

Main 3-da respyyblikiin artileeri Ovijeediin seregei objeektnuudii boombodobo. Kazaarmanuud jixeer handaraa gene.

Gvadalxaarai froont. Main 3-da Ledaanka rajoondo respyyblikiin 54 samolioduud, Madriidii şineer dobtolxo geze yimyyleeşenei suglaraad baihan 5 mingan tooto seregyydii butasoxihon baina.

(TASS-ai telegraamhaa).

BOLЬŞEVIIG PAARTIIN VII (APREELIIN) KONFEREENCA BOLHOOR 20 ZIL MAIN 7-do CYISEBE

ENE REVOLIYYCEDE GYISEDXEXE PROLETAARINARAI ZORILGONUUD TUXAI

Zybxen apreeliin 3-nai hyni Petrograad jirehen aad, apreeliin 4-nei suglaan deere revoliyycen proletariaadai zorilgonuud tuxai elidxel xexedee, bi bolbol imagta əəriingəə nerehee ba beledxelgyingee tuxai medyylen baixa xexe johotoi baigaab.

Əəriingəə ba *şudırguu sexe* oponeentnuudai xydelmeriin xyngelxediin tyləə, minii xeze şalahan gansaxan jyyme gexede *bişeməl* teezis beledxehen bainab. Tere teezisyydee unşaad, teekstiiinь nyxədeə Cereteelide ygehen baigaab. Unşaxadaa ton aalixan ba *xojor laxin* unşaab: tyryylen bolьşeviiguudai suglaan deere unşaad, udaanь bolьşeviigyydeiş, menьşeviigyydeiş suglaan deere unşaab.

*) Leenin. XX toom 87-90 xuudahan (oros xelen deere)

TEEZISYYD

Ton tobşoxon tailbari temdeglelnyydii xabsargahan (elidxel soomni ylemze todorxoigoor xelegdehen baigaa) ene əəriingəə xubiin teezisyydii xeblelde tolilnom:

1. Bidenei dainda xamaadaxa jabadalda Oros ulasai talahaa ba Lьvoov ba Ko-iin şine zasagai gazarai baigaa sagta ene dain bolbol, ene zasagai gazarai kapitaliis şinzetein uşar deerehee jaaşagyi deermedelgiin imperialiis dain xebeeree baiza baigaa tula „revoliyycen oboroonçolgodo“ baaxanş buulta xeze bolxogyi.

Revoliyyciin xamagaalgii yne xəərəə zybtyylze şadaxa, revoliyycen dain xexe jabadalii uşar medexe proletariaad bolbol imagta dooro zaahan uşarbaidalnuudai baibal zybşəəze şadaxa: a) proletariaad ba tereende şadarlan baigşa ton ygeitei tariaaşanai garta zasagai orobol; b) ygen deere bişe, ynen xereg deere, byxii aneeksinuudii[1] buruuşaan arsaad baibal; c) kapitaalai byxii intereesyydhee bodoto xereg deere byrimyhen xagasabal zybşəəze şadaxa baina.

Revoliyycen oboroonoçolgiin olon tymen delegaadnarai yrgen olon tala etegeedenь, dain baildaan bolbol ezemden xamaaraxiin tyləə bişe, imagta zailaşagyi deerehee bolno geze hezeg damzaggyi ynen sedxeleeree bodozo baidag uşarhaa, ba myn tedeniii byrzyaaziiin mexeleze baidag uşarhaa tede olontymenei endyyrelii haitar, suxariltagyigəər xylisengii teseberiteigeer əəhedtenь oilguulxa ygexe, kapitaalai imperialiis daintai taharaşagyi xolbootoiji oilguulxa ba dainiii xyserxeg bişe, ynen demokraatin johotoi eb nairamdalaar dyyrgexe jabadalii bolbol kapitaalii unagaangyi gyisedxeze bolxogyi jym geze bataian eliryylze ygexe xeregtei.

Dailaldaza baigaa aarmiiin dunda ene yzelii aixabtar yrgenəər nebteryylxe propagaandii emxilexe jabadal.

Axa dyygei nairamdal.

2. Oros orondoxi odoo sagai onso əəre zyil gexede, proletariaadai uşaraa gyised medeegyi ba gyised [illegible] baihan deerehee zasagii byrzyaaziiin garta oruulaan revoliyyciin negedygeer etaabina, zasagii proletariaad ba ton ygeitei tariaaşanai garta oruulxa, revoliyyciin xojor[illegible]ta şilzen oroxo jabadal baina.

Ene şilzen oroxo jabadal bolbol, negen talaar [illegible] legaal baidalaar (Oros oron bolbol byxii dailaldaza baigaa ulasuudhaa myneə yjede ton syləetei oron baina), nygəə talahaa, [illegible] daralaxa [illegible] jabadalaar ba eseseı [illegible] eb nairamdal ba socialiizmiin [illegible] xai daisan bolxo kapitaliistnarai zasagta tere olontymenei zyghəə [illegible] medengyi etigeze xandadag jabadalaar şinzelegdexe baina.

Ene onso əəre zyil bolbol, poliitikiin xeregte mene haja herexe orohon duuidaagyi yrgen olon tymen proletaarinarai dunda paartiin xydelmeriii ersilen jabuulxa onso uşar baidalnuudta zoxildon taaraxa şadaxa şadabariii bidenhee erize baina.

3. Tyr zasagta jamarş tuha xyrgexegyi, tedenei xamag naiduulganuudai byrimyhen xuurmagii nen ilangajaa aneeksihaa arsaxiin tuxai naiduulgiinь xuurmagii eliryylze ygexe. Kapitaliistnuudai zasag bolxo ene zasag bolbol imperialiis *bişe bolxo johotoi* gehen, boloşogyi, iliyyzi taridag „eriltiin“ orondo, xarin ene iliyyziii eliryylen gargaxa.

4. Xydelmerişen Deputaadnarai Soveeduudai olonxidonь manai paarti bolbol ysəənxi byrzyaaziiin nyləənde orozo, byrzyaaziiin nyləəji proletariaadta xabdaan taraaza baigaa elemeentnyyd, N-S S-R-hee exilhen O. K. (Çxeiidze, Cereteeli ba busad), Stekloov ba busadta xyrtelxi byxii zizebyrzyitanai oportuniis blogoi ynene mynəə deeree hulaxan ysəənxi baihan faaktii taniza medexe.

Xydelmerişen Deputaadnarai Soveeduud bolbol revoliyycen zasagaigazarai gansaxan bolxotoi foormo myn geze olontymende oilguulxa ba uşar iimiin tula, manai zorilgo bolbol ene zasagaigazarai byrzyaatanai nyləənde ezelegdeze baigaa sagta, olontymenei taaktikiin alduunuudii əəhedtenь imagta suxariltagyi ba xylisengiigəər, sisteemeteigeer, nen ilangajaa tede olontymenei praaktikiin xereglelde taaruulan oilguulxa jabadal bolxo johotoi baina.

Bidener ysəənxid baixa sagtaa alduunuudii eliryylxe ba şyymzelxe xydelmeri jabuulza, myn tereenei negen xamtaar olontymenei əəriingəə dyreşələər alduu endyyrelhəen halaza zailaxiin tulada byxii ulasai zasagii xydelmerişen Deputaadnarai Soveeduudta oroxonь zailaşagyi geze nomlozo bai abdi.

5. Parlaamentata respyyblike bişe (Xyd. Dep. Soveeduudhaa tereende busaa bolbol gedergee geşxehen alxam bolxo baigaa) xarin, byxii oron dotor, doorohoo deere xyrter, xydelmerişen, batraak ba tariaaşan Deputaadnarai Soveeduudai respyyblike baixa johotoi.

Poliica, aarmi, çinoovniguudii zailuulxa[2]

Bygede hurguuliin ba duratai sagta xalagdaza baixa johotoi byxii çinoovniguudai xylehe tyləə'he bolbol hain xydelmerişenei dunda zergiin xylehe tyləəhenhəə deeşe bişe baixa.

6. Agraar programiin tuxaida bolbol gol xynde zyilii Batraak Deputaadnarai Soveedta şilzyylen abaaşaxa.

Pomeeşegai xamag gazarii sym konfiskaacalxa.

Oron dotorxi byxii gazarii nacionaalizaacalxa. gazarii niutagai Batraak Tariaaşan Dep. Soveedai medelde oruulxa Ton ygeitei tariaaşanaa Deputaadnarai Soveeduudii tomilxo. Tomo azaxedlyyri (imeeni) byxeniii (niutagai ba busad uşar baidalii xaralsaza, niutagai zurgaanuudai yzemzəər 100 şaxam desitiinehee 300 xyrter xemzeetei) Batr. Deputaadnarai kontroolь dor ba oloniitiin zəəriəər baixa zişeete azaxuinuud bolgoxo.

7. Oron dotorxi byxii baankanuudii jyrenxii yndehenei negen baanka bolgon dab darii niilyylze, Xyd. Dep. Soveeduudai zyghəə kontroolь baiguulxa.

8. Manai şuud sexe jabuulxa zorilgo bolbol, socialiizmii „bejelyylxe“ bişe, xarin oloniitiin yiledberi ba prodyykt xubaarilxa jabadalda Xyd. Dep. [illegible] zyghəə kontroolь baiguulxa xeregtə mene geheer oroxo.

9. paartiin zorilgonuud bolbol:

a) en darui paartiin jixe xuralii xuraldaulxa.

b) Paartiin programii helgexe, golonь:

1. imperialiizm ba imperialiis dainai tuxai?

2. „komuuna-ulas“ bolxo tuxai manai erilte ba ulasii jamaraar yzexe tuxai manai yzel[3].

3. xozomdongi programa „miinimymii“ zahaxa:

a) paartiin neriiji helgexe[4].

10. Internacionaalii şinedxexe.

Sociaal-şoviniistnuudii esergyysexe ba „ceentrii“[5] esergyysexe Internacionaalii, revoliyycen Internacionaalii baiguulxa iniciatiiva.

Seber sedxelte oponeentnuudai „uşarii“ jyynde onsolon tusagaarlaza minii temdeglehenii unşagşadai oilgozo abxiin tulada dooro bişegdehen, nojon Goldenbeergiin buruuşaalii ene teezisyydtei sasuudxaza yzexii urinam, tere buruuşaalanь: Leenin bolbol „revoliyycen demokraatiiin dundaxi grazdaan dainai tugii bosxobo“ gehen baina. (Nojon Plexaanovoi „Jedinstvoo“ № 5 dotorhoo citaata tatagdahan baina).

Ynexəərəə hyrxei zyil bişəgy? „Revoliyycen oboroonoşolgiin olon tyləəlegşedei yrgen olon tala etegeedenь dain baildaan bolbol ezemden xamaaraxiin tyləə bişe, imagta zailaşagyi deerehee bolno geze hezeg damzaggyi ynen sedxileeree bodozo baidag uşarhaa, ba myn tedeniii byrzyaaziiin mexeleze baidag uşarhaa tede olontymenei endyyrelii haitar suxariltagyigəər, xylieengii teseberiteigeer əəhedtenь oilguulza ygexe“ geze bi bişeze, unşaza daxin daxin dabtan xelenem.

Oboroonoşolgiin yrgen tala etegeed ba olon tymen delegaadnarta xamaadaxagyi aad bejee sociaal-demokraad geze nereledeg byrzyaatanai dotorhoo garhan nojod bolbol duxadaa jalaisar gargaza minii yzelnyydii ulamzalaxadaa iimeer xelene: „revoliyycen demokraadai dundaxi (!!) grazdaan dainai tugiiji (!)bosxobo (!)“.. gene, getele (eneenei tuxai xelehen yge minii teezisyydteş baixagyi, elidxeliinş dotor negexenş yge baigaagyi.

Ene jyyn geeşeb? zodolgonoi agitaacahaa? „Ryyski Voolihoo“ jyygeeree ondoob??

Xydelmarişen deputaadnarai soveeduud bolbol revoliyycen zasagaigazarai gansaxan bolxotoi foormo myn geze olontymende oilguulxa ba uşar iimiin tula manai zorilgo bolbol olontymenei taaktikiin alduunuudii əəhedtenь imagta suxariltagyi ba xylisengiigeer, sisteemeteigeer, nen ilangajaa tede olontymenei praaktikiin xereglelnyydte taaruulan oilguulxa jabadal bolxo johotoi baina“...geze bişeze, unşaza, daxin daxin dabtan xeleneb.

Getele medeezeteixen soortiin oponeentnuud bolbol minii yzelnyydii „revoliyycen: demokraatiiin dundaxi grazdaan dainda“!! uriaalhan jabadal geze nairuulza bişehen baina.

Baiguulaltiin xuralii hajaar tataxa tyrgenş bolzor ba jyre jamarş bolzor garganagyi, xoohon xubxai naiduulgaar halaza baina geze bi Tyr zasagai gazarii buruuşaahan bainam. Xydelmerişen ba Soldaad deputaadnarai soveed ygeigeer baiguulaltiin xuralii tataxa jabadal xangagdaxagyi, bytemzetei bolxo arganь ygei geze bi batalan xeleze baigaa hem.

Teed, xarin namaiji baiguulaltiin xuralii darui tataxa gedegte esergyy !!! yzeltei şingi bolgozo baina.

Eneeniii bi, xerbee oponeentnuudai şudarguu sedxelii ton şuxag xomor toxiooldol geze xaraxa jabadaldaa xeden arban zilei dotorxi poliitikan temesel namaiji yle hurgahan baibalanь, „demeirehen“ ygyylelnyyd geze nerelexe baigaab.

Nojon Plexaanov bolbol minii xelehen ygenyydii „demeirehen“ ygyylel geze əəriingəə gazeetada nerelebe! Maşa hain baina, nojon Plexaanov! Gebeş, ta ygiingəə temeselde jaagaa obor, nazagai, hanamsargyi geeşebte xaraad yzegtii. Xerbee minii xojor sagai dotor demeirengir ygenyydii xelehen baibalanь, ene „demeirelgii“ olon zuun sonosogşod jaaza teseze baigaa geeşeb? Saaşanь. Tanai gazeeta „demeirelgii“ bişexe jabadalda jaagaad negen byxeli xeheg bolgozo toliloo geeşeb? Enetnai byten jyme bolnogyi, byri ogto bolnogyi daa.

Jamar ulas proletaarinarta xeregteib? gehenei tuxai ba Pariiziin Komuuniin turşalga tuxai 1871, 1872, 1875 onuudta Maarks, Eengels xojor jamaraar bodozo baihaniiinь myrəədeze hana ii tailbarilaxii, xeleze y[illegible] oroldoxohoo, xaşxaraxa, xaraaxa, barxiraxanь nelieen ximda gedeg labtai. Marksiist jabahan nojon Plexaanov marksiizmiin tuxai hanaza myrəədexii sysedeggyi jym bololtoi.

1914 onoi aavgustiin 4-de germaaniiin sociaal-demokraatii? „ymxei ynertei xyyr“ geze nerelhen Roozo Liygsembyyrgiin ygiiji ci taata tataa beleib Plexaanovuud, Goldenbeergyyd ba Ko bolbol „muulaza baina“.. xenei tyləə?—şoviniistnar geze neredegdehen, germaaniiin şoviniistnuudai tyləə!

Ygen deeree socialii-tanuud ynen deere şoviniistanuud bolxo, xoərexii orosoi sociaal-şoviniistanuud xudxaşabal daa.

1) Aneeksi—busadai gazar buliaaxa, „baga bujuu buurai ulasuudii, edenei zyghəə eli todo ba hain duraaraa ygehen zybşəərel ba bi xyselengyigeer jixe bujuu xysetei ulasta xamzan niilyylxe alibaa jabadal“ (Leenin, zoxioolnuudai XX I t. 13 niuur).

2) T.-k, sag yrgelziin aarmiii bygede aradii zebseglexe jabadalaar xalaxa, (Leeninei azaglalta).

3) T. K. Pariiziin komuuniin ygehen yliger-dyrsetei ulas. Leeninei temdeglel.

4) Sociaal-demokraatiiin alban johonol udarilagşad byxe delxei deere („oboroonoton“ ba guibagşa „Kauutskitan“) byrzyaatanai talada orozo, socialiizmhaa urbahan tula „Sociaal-demokraati“ gehenei orondo, Komuniis paarti gegdexe johotoi. Leeninei temdeglel.

5) „Ceentr“ gegşe şoveniistnuud („oboroonoşon“) ba internacionaliistnuud, (nerlebel, Germaanidaxi Kauutski ba Ko, Fraancdaxi Loonge ba Ko, Oros orondoxi Çxeiidze ba Ko, Itaalidaxi Tyraativa Ko, Aangliidaxi Makdonaald ba Ko, gexe mete), xojoroi xoorondo guibaza baidag uraxşalii olon ulasai sociaal-demokraadnar nereledeg. Leeninei temdeglel.

RSDX (bolьşeviig) P-iin apreeliiin konfereence

Apreeliin (VII) konfereence bolbol 1917 onoi apreeliin 24-29-de (xuuşan 1 tool) Petrograadta bolhon baigaa. Ene konfereencede şiidxexe erxetei 133 delegaadnuud ba zybşelxe erxetei 18 delegaadnuud, paartiin [illegible] 80 [illegible] tuxai zo[illegible] hooloi delegaadnar [illegible] baixa [illegible].

[illegible] Leeninei [illegible], Stalin, [illegible], Kalinin, Kryypskaja, [illegible] ba [illegible], [illegible] niski, Dzerzinski, Zemlaçka, Noggin, Oppokov, L[illegible]mov, Byybnov, Skvorcoov-Stepaanov, Smilooviç, Dombaşhaa. Voroşiilov, Samaarahaa—Kyibışev, Uraalhaa—Sverdloov ba bişeş olon eli medegdexe bolьşeviiguud jirehen.

Byxe oşiin bolьşeviiguudai apreeliin konfereence istoriiis jixe xyriinsalgatai yjede bolhon tula paartiin xuralai udxatai baigaa.

Nyxer Leeninei exilelgiin yge xelehenei hyylder zyblexe zyiloo konfereence batalaa.

1. Jabaza baigaa momeent dain ba şag xuuriin zasag ba bişe. 2. Ebxafraandahi konfereence. 3. Xydelmerişenei ba soldaadnarai depytaadai soveed tuxai. 4. Paartiin programii şinedxen yzexe. 5. Internacionaalai baidal ba manai zorilgo. 6. Sociaal-demokraatiin internacionaalin organizaacanuudii negedxexe tuxai 7. Agraariin asuudal. 8. Nacionaalin asuudal. 9. Ycrediitelin suglaan tuxai. 10. Emxidxelei asuudal. 11. Mozonuud tuxai elidxelnyyd. 12. CK-ii hungalta.

Konfereenciin xydelmeriiinь gol pyynkt bolbol, jabaza baigaa momeent ba agraarin asuudal „apreeliin teezisii“ delgerengiigeer tabihan Leeninei elidxel baigaa.

Apreeliin konfereence bolbol nacionaaliin asuudalnuud tuxai oportuniis poziicanuudii gedergenь soxihon ba III komuniis internacionaal baiguulxa geze [illegible] baina.

Apreeliin konfereence bolbol, byrzyaazin-demokraatiin revoliyycii socialiis revoliyycede [illegible] temesdei tabtai tyxenii ton lozo tereenei gol loozonnuudii ygehen, tereeer paarti bolbol tolgoilon baihan kapitaliizmii unagaxiin tyloo olonii mobilzovaidiaa hen. Konfereence, paartiin gesyydei nelenxii olonxiinь Leeninei şugamii toorimlaza zagsaahan baina.

(„SSSR-dexi grazdaan dainai istoori“ 1-toomoi 4 dexi byleghəə orşuulga).

Məriisəəde tyryylxe arga xysen gyised bii

1937 onoi negedexi kvaar talai exinde „Agrotexznaaniiin“ Buriaad-Mongoloi tahag bolbol. Zyyn Sibiiriin tahagtai myriisehen baina. Ene myriisəənei zorilgo bolbol kolxoozoi malazalai niite kaadrnuudii, a alhaanь tahalangyi hainaar hurgaza beledxexiin tyləə teme sel bolxo jym. Malazalai kaadrnuudii beledxexe talaar erxim zişeete xydelmeri bytəəxiin tulada myriisəəde ilagşadta RSFSR-ei Gazartariaalangai Arkoom nyxer Lisiicin, RSFSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai damzaltiin ulaan tug ɔii bolgoo.

Ene socialiis myriisəə, malazalai niite kaadrnuudii beledxexe xydelmeriii nelieed aizaruulhan baina. Apreeliiin 2-oi yder, 1937 onoi exin vaartal soo myriisehen dyn algagdaba.

Yngerhen kvaartal sooxi hanuudta tysebəə proceentiin laar dyyrgeheniinь: janvaarь 3 proceent, fevraalь 84 proceent, maart 104 proceent. Ene vaartal soo kolxoozoi haalin, malşan, morişon xamtadaa 789 xynyyd beledxegdebe. aadrnuudii beledxelgiin şar kvaartalai exinde baihani zişeelbel nelieed haizarhan ixa jym.

„Agrotexzaaniiin“ zooteexnizaabarişan gansaxanş kaanuudii hurgaad le baigaagyi n gaduuranь malazalai bri adnuudai xydelmeriii neli l haizaruulhan baina. Soxom təəhen jymenь gexede. 62 ieenei hynei haasii jixe bol . Tugalai 90 baira xeregseer xangagdaa. Eldeb ybeşeər ybedehen (ilangajaa şişen-) 243 tuglanuud emnegdeze geegdebe. „Agrotexznaain“ zaabarişad bolbol, malazal ere şine şine staxaanovtanai gaxa xeregte jixe tuhalhan, xyn şine staxaanovtan elilegdebe. 324 xynyyd husaza garaa, tedenei zurgaanь denton, feerme deere huraljabuulxatai xamta 950 xydunda socialiis myriisəə ulagdaba. Niite-poliitikan elmeriiin talaar iimenyyd ulganuud xegdebe gee haa. Paarti ba zasagai onso şuxala togtoolnuud tuxai 270 daxiza brigaad deere gazeeta unşagdahan baixa. hy-tovaarai feermenyyd deere 190 noomer xaniin gazeeduud gargagdahan ba redkolliegiin xydelmeri emxidxegdebe.

Zaabarişal, tugalda ybehenei şyyhe uulgalgii jixe yrgenəər delgeryylbe. Ene jabuulga bolbol, tugalii nelieed ydəəxe ba xotonoi ybeşen usadxaxada jixeşeg tuha xehen ba ene xemzee abalga 36 kolxozuudta yrgenəər jabuulagdahan baina. Ede amzaltanuudai xazuugaar socdoogovorii şalgan yzexede, zarim negen xynyydei xydelmeride jixeşeg dutagdaltai uşarnuud eliryylegdehen baina. Tede dutagdalnuud gexede:

1. Tahaguudai xydelmeride samokriitika ton baga delgeryylegdehen ba erxim instryyktornyydei xydelmeriiin hain zişee busadta xarilsan xaruulagdaagyi.

2. Kyyrse yngerhenei tyləə kolxoozuudhaa abtaxa johotoi jixeşeg myngen nexegleze abtaagyi.

3. Zooteexnika zaabarişan ee hediingəə poliitikan ba zooteexniis erdemii deeşelyylxiin tyləə ton baga oroldodog.

4. Byxii zaabarişan socialiis myriisəəde xabaadulagaagyi, erxim hain xydelmeriiin yre xaruulhan, myriiseze baigaa zaabarişadai gaduur, myriisəəde xabaadaagyi zaabarişad baixa jym.

Xydelmeriiin dutuunuudii yrgenəər kriitikelze, erxim zaabarişanai hain xydelmeriiin işeeji xalan abxa, malazal deere zooteexniis erdemtei xeden mingan şine kaadrnuudii beledxexe ba RSFSR-ei Gazar Tariaalangai Arkomaadai damzaltiin ulaan tugii abxa arga xysen „Agrotexznaaniiin“ Buriaad-Mongoloi tahagta byrin tyges bii.

Privoolьniev

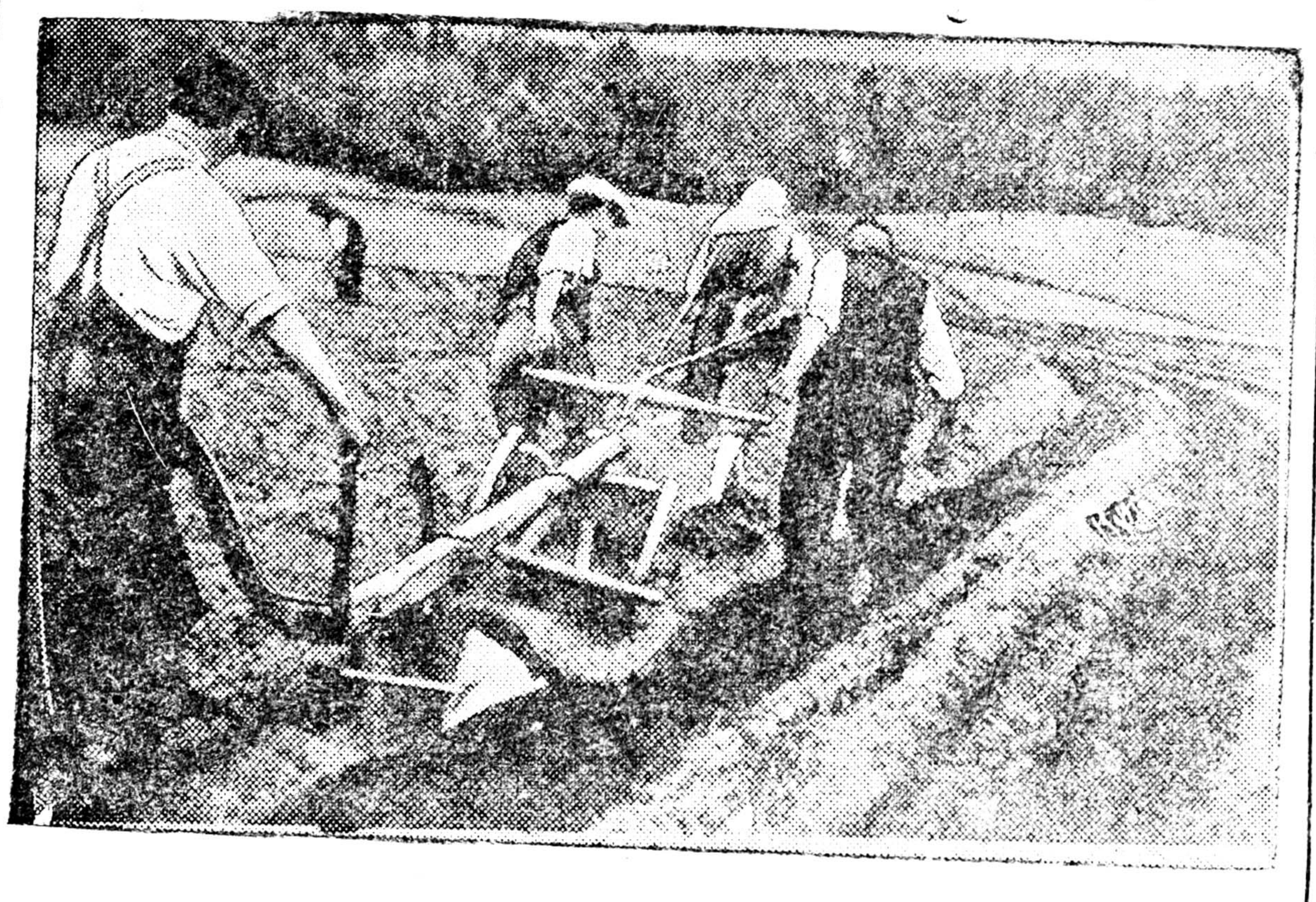

„Velьxagen Klasiings Monatsxefte“ geze Germaaniiin zurnaalai 1936 onoi apreelь hariin noomirhoo abtahan zurag. Germaaniiin tariaaşanai mynoonei baidalii elieer xaruulna. (Sojuuzfoto)

„Tanai ceexiin gazeetiin redaaktor xen belei?“

Şilei zavoodai partkoomoi sekretaarь nyxer Slaastin, zavoodnai 7 xeheg xaniin gazeetatai geze medexehee bişe, jamar nerenyydtei gazeetanuud jym, xed jym be redkollieegiinь geşyyd, zavood soo xedii xydelmerişen korrespondeent bii jym be geze medexegyi baiba. Nyxer Slaastin kabinieedtaa huugaad, telefoonooroo ceexnyydtei xəərel-dexedəə „tanai ceexiin gazeetiin redaaktor xen belei“ geze xydelmerişedhəə hurza baihaniinь jyy xaruulnab gexede, xaniin gazeetiin xydelmeriii xytelberildeggyi, ene xydelmerihəə taharhaniiinь xaruulna. Redaaktornuud ba redkollieegiiin geşyydei sostaavii şalgaza ugta yzedeggyi baina. Enenь xadaa bolьşeviig heremzii yrgexe tuxai, xynyydii xydelmeri deerenь haisa şalgaza inzelze yzexe tuxai paartiiin ba nyxer Staalinai ygedeg zaabarida zyriyy xereg bolno.

Xaniin gazeetanuudai xydelmeriii todorxoilon abza yzexede iime baidal xaragdana:

Byxe zavoodai xaniin gazeetiin redaaktor nyxer Stepaanov gegşe (paartiiin geşyyn) redaaktor bolgogdozo hungagdahaar haraahaa ylyy bolzo baibaş, negeş noomir gazeeta gargaagyi. Gazeetada bişedeg xydelmerişen korespondeentnuudtai tanilsaagyi, negeş xyniii tedenei dundahaa medenegyi. „Bi şilei zavoodto jireheer udaan bolooogyib. Xydelmerişen korespondeentnuudai spiiske ygei baixadanь, xaişan geed tedentei „tanil baixa biib“ geze zybəə bederne.

Komsomooloi komiteedai oorgan bolxo „Bolьşeviig smeena“ geze gazeetiin redkollieegiiin geşyyn nyxer Isakoov „bidel geeşebdi“ gehen yzeltei, „manai redkollieegi komsomooloi komiteedai sekretaarьhaa tuhalamza erixegyi, bidener əəhe dee poliitikanş talaar, erdemeiş talaar sekretaarьhaa dutaxagyibdi, manai redaaktor əərəə komsomooloi komiteedai geşyyn jym“ geze jixe jixe bardam ygenyydii xelene. Gebeş, ene gazeetiin xydelmeri jixeşeg olon dutamaguudtai baixa jym Sekretaariiingaa gazeetiinь xydelmeride tuhalalsaxa gexede oroi toodoggyi, tuhalamzahaa arsadag, negen amindaa byleglehen xynyyd bolood baidag baina.

Galai ba seregei xaruulai gazeetiin redkollieegi jamarş tysebgyigəər xydelmerilze baidag. Xaruulai naçaalьnigai xelxedenь gazeetaa gargaad, ygei denь gargadaggyi. Tus xaruulda poliitikan xytelberilegşe bolgon tabigdahan Oo ipov (paartiin geşyyn), ene gazeetiin redaaktor nyxer Marakyylin gegşede uran ygenyydii (şylegyydii) gazeetada bişeze bolxogyi geze zaabari ygehen baixa jym.

Baha tereenhee gadana, gazeetada bişegdehen zyilnyyd tuşaa xemzee abxuulxii oroldodoggyi deerheenь jixe olon tooto doxioonuud miin yxedeg uşar zaxahaa abaad bii.

Xairsaglaxa seexei xaniin gazeeta haradaa 2 daxiza garxa aad, 1937 onoi janvaariiin 1-hee xoişo oroi 2 garhan baina. Ene gazeetiin redaaktor nyx. Kaliigin gedeg „bidener gazeetada bişehen jyymejee xemzee abxuulxii myrdelge şalgaltada eligeedeggyibdi, jyyndeb gexede, ene yder nege xyniii kriitikeleed orxixodo, ygləəder zaharaad baidag“ geze xəəreze huuna.

Ene metiin dutagdalnuud ba poliitikan alduunuud yşəə jixe olon baixa gebeş, enenei tuxai paartiiin komiteed ba profsojuuziin komiteed mededeggyi baina. Xydelmerişen korrespondeentnuudai suglaan boldogyi, redaaktornuudai zybləən negeş xegdeze yzəəgyi, partkoomoi plaan dotor xaniin gazeetiin xydelmeri ba xydelmerişen korrespondeentnuudai xydeləəniii udaridaxa tuxai negeş yge xelegdeegyi.

Iime johooroo, xaniin gazeetiin xydelmeri ba xydelmerişen korespondeentnuudai xydeləəniii udaridaxa xydelmeri saaşadaa jabaza şadaxagyi. Eneen tuxai goorodoi paartin komiteed hanalaa tabixa johotoi.

D. Orongoojev.

Agada kriitike xoriuultai

giin aimagta paartiiin exin anizaacanuudai hungauli o jyrenxii deeree dyyrexe eleze baina.

K(b) Paartiiin Centraalin iteedai Pleenymei togtoom ud ba nyx. Staalinai elid- daamai gynzegiigeer paar- byxii organizaacada bolon n niite kolxoozniguudta ulza ygəəgyi baina. Eneelamaar paartin xydelme baigaa dutuu dunda zyil lii erid şangaar zahaza, xydelmerijəə yndehooren lxeze şadaagyi baina.

ngauli yngergexe tuxai iiin Centraalin Komiteeaabariii xeden emxide jixazagairuulhan baina. Ziede Agiin MTS-ei dergepaartin exin organizaaciin altiin suglaan deere aioi sekretaarь nyxer Poli ov oto huuhan bolbeş, a hungaltiin spiiskii ma- soo xeze yngergehen baigergehen baina.

Aimagai komiteed ede organizaacanuudai hungaltii boliuulza alduujiinь zahaba.

Ede xojorxon faakt jyy xaruulnab gexede aimagai komiteed əəhediingəə sekretaarь tyryytei paartiiin hungaltada buzagai xaişa xereg xandaza baihaniii xaruulna.

Apreeliin 25-ai yder paartiiin aimagai komiteedai dergedexi exin organizaaciin hungaltiin suglaan bolbo. Ene organizaaciin sostaav gexede: paartiiin aimagai komiteedai, komsomooloi komiteedai, aimagai gegeerelei tahagai ba podteexnikyymei byxii komuniistnar xandardag, bygedəərəə jixexen xariuusalgata aiban xaagşadhaa byriidehen organizaaca myn.

Tiimeə xadanь ene organizaacahaa bişedtee zişee bolxoor uram disceplinetei poliitikan priinceebeer deede şatadaa tulama, əəhediingəə xydelmeride yrgen kriitike tabixa beze geze xylieegdehen baina.

Ynendee iime jyyme bolbo ygei Suglaaniinь zarlagdahan saghaa 1 çaas xaxad xo- n Zugaalain exin organida aikoomoi sekretaariiin gşo nyxer Nikolaajev jaba- ledxelei xydelmeri jabuul eretei baibaş hyyidenь organizaacada hungalta loo lasadahan xairsag soo altiin spiiske tabixiin oron- m malagai soo xeze yn- Namxai gegşed xaxad çaas xozomdozo jirebe. Paartoorg nyxer Budazabai əəriingəə toosooto elidxelii ton xangaltagyigəər, kriitike bagataigaar, aimagai komiteedii ogto dairangyigeer şaxuu jixenxidee paartiiin aikoomii erjize toorizo xeleed elidxelee dyyrgebe.

Iime elidxel duulaad yşəəl şantraagyi toosooto elidxelii daguulza yge xelegşed zahaxa beze, johotoi bolьşeviig kriitike gargaxa beze geze naidan huugdaba. Suglaanai tyryylegşe xeden udaa xonxo soxizo yge xelexe dura taniii eliryylze uriaalza jadaba. Tiigeheer iigeheer yge xelexe duratan olon bolbo, zonuud yge xeleze exilbe. Yge xelegşedei olonxinь „əəhedəə a agalan hanja, xyneiş amagalan baidalii byy xylieeje“ gehen onihon ygiin udxataigaar udaa daaraa xeleed olondo eli bolhon zyiinyydii toolood le yngereze baitar aikomai sekretaarь nyxer Polikaarpov yge abba.

Nyxer Polikaarpov bolbol kriitike xelegşedei dutuuji eliryylen gargaza kriitikii deede şatadanь xyrter tabixa ba nen tyryyn aikomai xydelmeriiin dutuu dundii eliryylen zahaxiin tyləə komuniistanarai hanalii xanduulan xelexenь beze geze jixedee engegdehen baigdaa. Zygəər nyxer Polikaarpov tereenşgyigəər muu baihan kriitikii byri deereheenь dabhalaza ygebe. Nyxer Polikaarpov ygəə exilxedee iigeze xelebe: **„enemnai exin organizaaciin suglaan geeşe, tiime xadanь paartiiin exin organizaaciin ene tere geşyydei tuxai mynəə xelelsexe johotoi bdi, aimagai komiteedai alduu dutuu tuxai paartiiin aimagai suglaan deere xelexebdi“.**

Ene jyyn geeşeb? kriitikii xabşahan jabadal odoo myn bişe gy? Ene bolbol johooroo kriitikehee aidag argaa baragdahan xyniii xelexe yge myn baina.

Nyxer Polikaarpov saaşanь jyy xeleeb gexede—Agiin aimagta arxi uulgiin jaaza delgernenei tuxaida jixe udaan xəərebe. Hyyldenь, aimag doterxi kolxoozoi tyryylegşenerei iixe xyndenyyşe jixe jixeer belег seleg ygeleg tuxai udxalaza xelebe. Zygəər jaaxadaa iime boloob? xen gemteib? geze xelebegyi. Paartiiin xydelmeri tuxai, BK (b) Paartiiin Centraalin Komiteedai Pleenymei togtoomziin ba nyxer Staalinai tyyxete elidxelei hyyleer xydelmerijəə jaaza şinedxeze baihan tuxai negeş yge xelebe ygei.

Ede bygede deerehee medexede Centraalin Komiteedai Pleenymei togtoomzii əərəəş nyxer **Polikaarpov** hain oilgoogyi baihaniiinь eli bolno.

Nyxer Polikaarpovai ygiin ton xangaltagyi ynendəə kriitikii xabşahan xereg bolhoniii xeden nyxed kriitikelehen baina. Tiime deerhee suglaan hyyl hyyldəə kriitike gargaxiin talaar myn baga zerge edibxitei bolhon baina.

Paartiiin exin organizaaciin paartoorgiin xydelmeriii ton hulada toolood, niuusa hungaltaar şine paartoorgii olobo.

Paartin aparaadai xydelmerişenei, ilangajaa xytelberilegşe xydelmerişenei gol ujalganь xadaa kriitikehee aingyi byxii xydelmeriiin dutuu dunda zyilnyydii eliryylze usadxaxa, komuniistnarta tuhalxa, zybşəəl ygexe tedeende xydelmeriee haizaruulxa myriinь zaaxa, hurgaxa jabadal bolno. Agiin aikoomoi sekretaarь nyx. Polikaarpovai exin organizaacanuudai suglaanuud deere jabaza, suglaanai xydelmeride xabaadalsahan baidal deerehee xaraxada nyxer Polikaarpov paartin xytelberişenei ujalgii hainaar oilgoogyi baihaniii xaruulba.

B. V.— n.

Yrgen xereglelei ed tovaarnuudai yne ximdaruulxa tuxai

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai togtool

Azyiledberiiin byteesiin amzalta ba xojordoxi tabanzilii bolzorhoonь urda dyyrgehen uşar bolbol, şinenyyd materiaalin resyyrsenyydii gyrenei garta sugluulxa jabadalii xangaxa ba saaşadaa, yrgen xereglelei ed tovaarai yne ximdaruulxa arga baidal bii bolgono.

Eneentei daşaramduulan, SSSR-ei Aradai Komisaarnara Soveedai togtooxonь:

1. Yrgen xereglelei ed tovaarnuudai ynii 1937 onoi ijyyniiin 1-hee gyrenei ba koperaaciin xudaldaanda iime xemzeegeer ximdaruulxa:

	Niite naimaanai seetide	Ynder sengeer xudaldadag ynivermaaguudta
ED BYD.		
Siitiee	10%	16%
Dotor xubsahanai biaazь	5%	10%
Madepalaan ba Mysliin	8%	12%
Satiiin	7%	10%
XILGAAHAN BYD.		
Bydyyn sembe, şevioot ba busa byd . .	10%	10%
Bydyyn sembe odejaalnuud . . .	11%	11%
Xilgaahan pulaad	8%	8%
LIOON BYD		
Lioon xoolst ba polotieenca . . .	10%	15%
Lioon polotnoo (narin entei sagaan) . .	10%	15%
Lioon polotnoo proosteni . . .	9%	13%
Kostiuumai (erieen)	6%	8%
GUTAL		
Modeelьna gutal .	10%	10%
Hain şanartai gutal	8%	12%
Reziinen ulatai nege tyxelei gutal . .	8%	12%
Arahan ulatai nege tyxelei gutal . .	5%	10%
Baga xemzyyrtei ba yxi xyygedei gutal .	8%	12%
Eregteişyydei galooşa	8%	12%
Emegteişyydei galooşa	10%	15%
Yxi xyygedei galooşa	10%	15%
Reziinen taapoçka	5%	10%
PARFIYMIEERIN TOVAARNUUD (Odekoloon, şyde ugaadag poroşoog, dyxiii, vazeliiin ba bişed) . . .	15%	15%
Angai araha .	5%	5%
Ojodoloi maşiina	10%	10%
Patefoon . .	15%	15%
Spoortiin tovaar (zagahaşanai ba anguuşadai xeregsel, bymbege, şatar, doibod)	12%	12%
Elektrolaampa . .	8%	8%
Sonxoooi şil .	15%	15%
Erxim soortiin papiroos . . .	10%	10%
Negen tyxelei zuruul	10%	10%

2. Yrgen xereglelei ed tovaarnuudai ynii 1937 onoi ijyyliin 1-hee gyrenei ba koperaaciin xudaldaanda iime xemezegeer ximdaruulxa:

	Niite naimaanai seetide	Ynder sengeer xudaldadag ynivermaguudta
TRIKOTAAZ		
Trikotaazan dotor xubsahan	5%	10%
Trikotaazan gadar xubsahan	5%	10%
Eregteişyydei oimoho	8%	12%
Emegteişyydei oimoho	5%	10%
Yxi xyygedei oimoho	5%	10%
ŞANAR HAINTAIGAAR OJOGDOHON BELEN XUBSAHANUUD		
Eregteişyyd ba emegteişyydei belen plaati . . .	7%	10%
Eregteişyyd ba emegteişyydei dotor xubsahan . .	5%	10%

Ene togtooloi johoor sengiinь ximdaruulhan bydeer ojogdohon xubsahanai ynii dunda zişeegeer 5-haa 6% xyrter ximdaruulxa.

Galantireejne baraa (dunda zişeegeer) . .	10%	10%
Miebelь (dunda ziseegeer) . .	5-10%	5-10%
Xygzemei xeregsel (balalaajka, garmooni, gitaar, [illegible]) bajaan (dunda zişeegeer)	10-15%	10-15%.
Huralsalai xeregsel (rancii, penaal, ryyçke peroo)	5%	5%
Naadanxainuud . .	15%	15%

3. Ene togtool dotor zaagdahan tovaarnuudai şine prejskyraantnuudii, SSSR-ei Finaansiin Arkomaad, myn xolbooto respyyblikenyydei Arkomsoveeduudtai zybşen batalxii ba ene togtooloi 1 ba 2 zyil dotor zaagdahan bolzornuudta eneeniii xysendenь oruulxii SSSR-ei dotoodo xudaldanai Arkomaadta, SSSR-ei xyngen azyiledberiiin Arkomaadta, SSSR-oi modonoi Arkomaadta, SSSR-ei xynde azyiledberiiin Arkomaadta ba Vsekoprom soveedta daalgaxa.

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe **V. Moolotov.**

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai xereg jabuulalgii erxilegşe **M. Arbuuzov.**

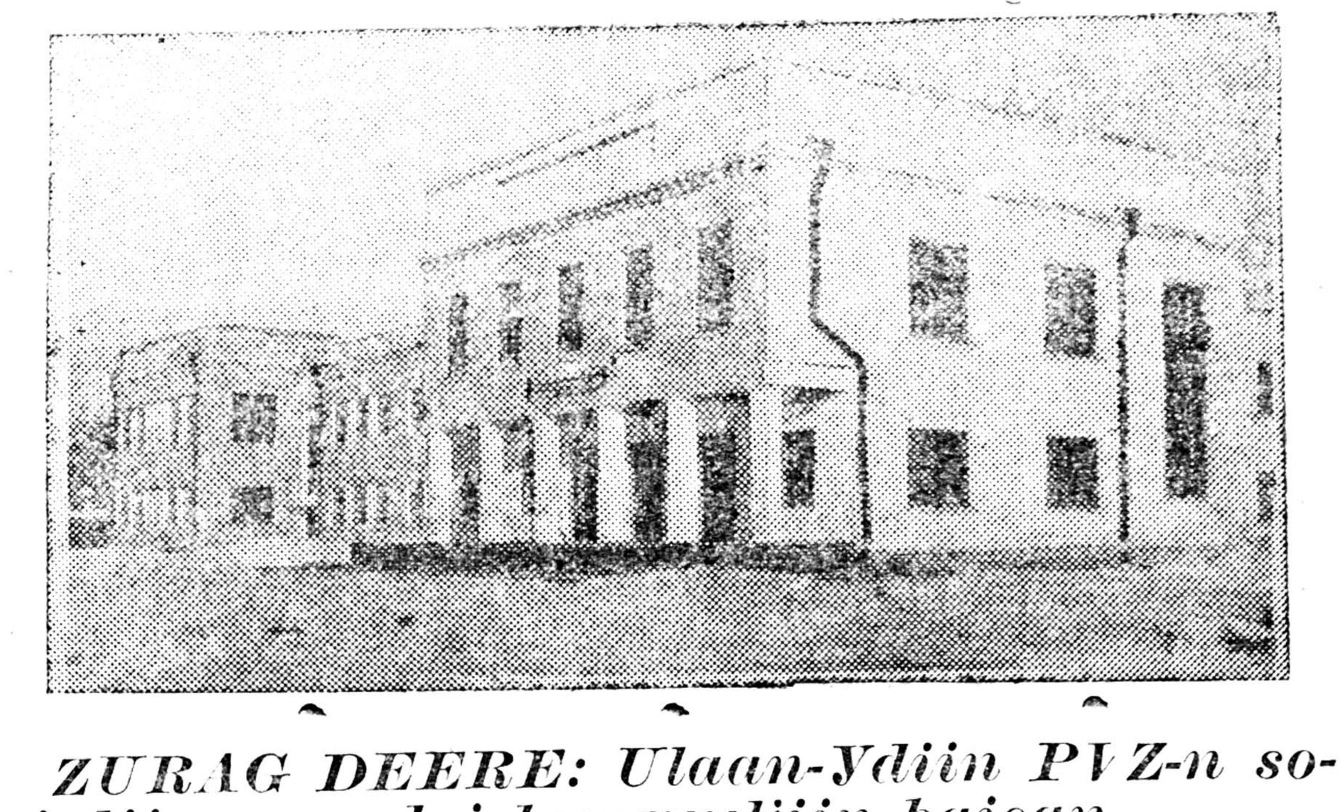

ZURAG DEERE: Ulaan-Ydiin PVZ-n socialiis goorodoi hurguuliin baişan.

ZURAG DEERE: Buriaad-Mongoloi kavaleeriin ediixitei komsomool-korrespondeent nyxer Cebeg Şadabai

Byxexolboonoi Profsojuuzuudai Centraalin Soveedai zurgaadugaar pleenym

Xojor zil ylyytei sagai torşoo Byxexolboonoi profsojuuzuudai Centraalin Soveedai preziidiym BPSCS-ai pleenymii tataagyi baina.

Apreeliiin 28-ai yder azalai Ordonoi profsojuuzuudai zaal soo BPSCS-ai zurgaadugaar pleenym neegdehen baina. BPSCS-ai sekretaarь nyxer Şveernig profoorganuudai bolxoo baihan hungaltatai xolbozo, profoorganuudai toosoo tuxai elidxel xehen baina.

ZURAG DEERE: Petroovskiin neremzete metaluurgiin zavoodoi negedexi noomiroi doominoo peeşe.

Xorin xojor milioon xydelmerişed, albaxaagşad, inzeneerteexnigyydii negedxeze baihan soveedai profsojuuzuudai dabaltanuud ton jixe baihaniinь elite. Nygee talahaa, oronoi poliitikan baidaldaxi erjeltetei xolbootoi şine yje sagta eeriingee zorilgii dyyrgexe jabadaldanь haad uşarluulxa baihan xydelmeriiingee ton jixe dutuunuud ba xazagairuulaltanuudii profsojuuzuudai usad..axa ujalgatai baihaniinь labtai.

Profsojuuzuudta, hungagdaxa johotoi priincibii yrgelze deeree ebdedeg, tomiloxo ba koptaacalalgii praaktikadaa ton yrgeneer xeregledeg baihan baina. Eneende, gansaxan moziin, xizaarai komiteeduud bişe, myn profsojuuzuudai centraalin komiteeduud, BPSCS-ai preziidiymş gemtei.

Nyxer Şveernig pleenymde xamaadagşadta, profsojuuzuudai xytelberiii tus tus eblelnyydte xubaaxadaa, xeden olon eblelei xytelberilexe oorganuudii tusxai xuralzarlangyigeer baiguulagdahan tuxai xeereze ygehen baina. Profsojuuzuud oloniitehee taharaad, ebleleingee geşyydei urda sag soogoo toosoodoggyi baina. Profxydelmerişed azalşanai xeregiel ba eriltii toosoodoggyi baina. Ene, oloniitehee taharahan jabadalai xazuugaar poliitikan ohol nazagai ba hanaa amar jabadal deerehee zarim proforganizaacanuudta, myn tedenei dunda centraalin komiteeduudta ba BPSCS-ai apa raadtaş trockiistnuud ba baruunaixin şurgan orohon baina geze nyxer Şveernig xeden olon profsojuuzuudai xydelmeriii xaruulxa zuuraa, Staalinai Konstituuca bolbol profsojuuzuudta SSSR-ei Jixedeede Soveedta ba azalşanai depytaaduudai soveedta ebediingee kandidaaduudii oruulxa erxe ygee. Gansaxan ene bolbol profsojuuzuudii yndeheerenь, şiidxexii şanartaigaar şinedxen baiguulxii erine gebe.

Saaşanь nyxer Şveernig, sociaalin mynxelelgiin xeregei xytelberide biyrokraatis meetod bii baihan tuxai, azalii xamagaalxa xeregte profsojuuzuudai temeelee huladxahan tuxai, olon proforganizaacanuudai yiledberi niitiin xydelmerii huladxahan tuxai, poliitikanxymyyzyylgiin ba kylьtyyriin xydelmeriin muugaar tabigdahan ba bişe bişe dutuu zyilnyyd tuxai xelehen baina.

Nyxer Şveernig BPSCS-ai Preziidiymei zyghee, eblelnyy dei Centraalin Komiteeduudai poliitikan xariuusalgii jixedxexiin tulada rajoonoi, moziin, xizaarai ba respyyblikiin profsojuuzuudai komiteeduudii usadxaxa geze duradxal oruulba. Ene duradxalii negen hanalaar haişaahan baina.

300-haa deeşe xydelmerilegşedtei yiledberiiin oronuud ba zurgaanuudta, fabzavkoonuudai dergede sociaalin mynxelgliin soveeduudii baiguulana.

Profsojuuzai xydelmerilegşedei mergezelii deeşelyylxiin tulada hurguuli ba kyyrsenyydii neexe.

Byxii profoorgannudai hungaltii, şine hunguuliiin sisteemeer jabuulxa, yiledberiiin oronoi ba zurgaanuudai profoorganuudai hungaltii ijyyniiin 1-hee 15 xyrter yngergexe. Moziin kon fereencenyyd ba Byxexolboonoi xuralnuudii ijyyliin 15-haa sentiaabriin 15 xyrter yngergexe, SSSR-ei profsojuuzuudai Byxexolboonoi xuralii 1937 onoi oktiaabriin 1-de zarlaxa gehen duradxalnuudii batalan abba.

Apreeliiin 29,30-ai, main 3-ai zasedaaninuud ba myn main 4-ei ygleenei zasedaanida nyxer Şveernigei elidxelii daguulan yge xelelgenyyd bolbo.

***

Ene pleenymei neelge deere BK(b)P-iin CK-ai sekretaarь nyxer Andreejev bailsaba. Main 3-ai yglөөnei zasedaanida BK(b) P-iinCK ai sekretaarьnuud L.M. Kaganooviç, A. A. Andreejev bailsahan baina.

Zoltoi bagaşuudta—kylьtyyrne amaralta

Ilьjiinkede baigaa exe ba nilxasai baişanda zunai sezoon neegdexenь dytelbe. Ulaan-Ydiin exe ba nilxasai baişanai ybelzehen xeden zuun sogtoi solbon soveed bagaşuud, nabşa seseg, nara uhanai dunda, sebher agaaraar amilza sengelee baidalaar nazar zuniii yngerexejee Ilьjiinkede nyyze oşoxo geze xyxiyytei baina.

Bagaşuudii taaramzatai zoxii baidalda bailgaxa zorilgoor Ilьjiinkiin sanatoorna laageriin exe ba nilxasai baişan zahuulxa 7998 tyxerig ygexe geze BMASSR-ei Arkomsoveed togtoobo.

Xroonika

1937 onoi apreeliin 20-ai yder BMASSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei zasedaani bolbo. Ene zasedaani deere nyxer Anaanьjin Viiktor Kiriiloviçii gyrenei tyseblexe komiisiin tyryylegşiin ujalgahaa syleelxe geze togtool gargagdaba.

***

Nyxer Fomiin Aleksaandr Jaakovleviç BMASSR-ei gyrenei tyseblexe komiisiin tyryylegşede batalagdaba.

Erkyy—Ulaan-Yde xoorondo telefoon

Mai hariin 5 haa xoişo Erkyy Ulaan-Yde xojoroi xoorondo telefoon barisaa bii bolbo.

Ene xojor gooroduud soo baihan jamarş telefoonoor haadgyi xeereldexede bolxo baina.

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

MYNØØDER

„PROGREES"
KINOODO
Parilzai tolonuud

„ERDEM"
KINOODO
Almaaz

Noomer gargagşa D. ERDENIIN. Verstaalag d — D. BALDAANOV ba C. DAMBAAJEV. BMASSR ei niut. azyil-iin tipografi. Ypolgla